

Међународни стандард финансијског извештавања 8

Сегменти пословања

Основни принцип

1 Ентитет обелодањује информације да би омогућио корисницима својих финансијских извештаја да оцењују природу и финансијске ефекте пословних активности у којима учествује и економско окружење у ком послује.

Делокруг

2 Овај IFRS се примењује на:

(а) засебне или појединачне финансијске извештаје ентитета:

(i) чијим се дужничким инструментима или инструментима капитала тргује на јавном тржишту (домаћој или иностраној берзи или на слободном берзанском тржишту, укључујући локална и регионална тржишта), или

(ii) који доставља, или је у процесу достављање финансијских извештаја код комисије за хартије од вредности или код неке друге регулаторне организације у циљу емитовања било које класе инструмената на неком јавном тржишту; и

(б) консолидоване финансијске извештаје неке групе са матичним ентитетом:

(i) чијим се дужничким инструментима или инструментима капитала тргује на јавном тржишту (домаћој или иностраној берзи или на слободном берзанском тржишту, укључујући локална и регионална тржишта), или

(ii) који доставља, или му је у току достављање консолидованих финансијских извештаја код Комисије за хартије од вредности или код неке друге регулаторне организације у циљу емитовања било које класе инструмената на неком јавном тржишту.

3 Ако се неки ентитет, који нема обавезу да примењује овај IFRS одлучи да обелодањује информације о сегментима које нису у складу са овим IFRS, он не описује те информације као информације о сегменту.

4 Ако неки финансијски извештај садржи и консолидоване финансијске извештаје матичног ентитета који су у делокругу овог IFRS као и засебне финансијске извештаје матичног ентитета, информације о сегментима су неопходне само у консолидованим финансијским извештајима.

Сегменти пословања

5 Сегмент пословања је компонента неког ентитета:

(а) која се бави пословним активностима којима може да остварује приходе или прави расходе (укључујући и приходе и расходе везане за трансакције са другим компонентама истог ентитета),

(б) чије пословне резултате редовно прегледа главни орган управљања тог ентитета да би донео одлуке о ресурсима који се додељују том сегменту и да би оценио његове перформансе, и

(ц) за који су расположиве засебне финансијске информације.

Сегмент пословања се може бавити пословним активностима од којих тек треба да оствари приход, на пример, активности започињања посла могу бити сегменти пословања пре остварења прихода.

6 Није сваки део ентитета нужно и сегмент пословања или део неког сегмента пословања. На пример, седиште неке корпорације или нека функционална одељења могу да не остварују приходе или могу остваривати приходе који су само споредни за те активности и не могу да буду сегменти пословања. За сврхе овог IFRS планови примања по престанку радног односа нису сегменти пословања.

7 Термин “главни орган управљања” одређује функцију, не нужно руководиоца са конкретним звањем. Његова функција је да врши алокацију ресурса на сегменте пословања ентитета и оцењује њихове перформансе. Често је главни орган управљања ентитета генерални директор или извршни директор али, то може бити и, на пример, група извршних директора или других.

8 За многе ентитете, три карактеристике сегмената пословања описане у параграфу 5 јасно одређују њихове сегменте пословања. Међутим, неки ентитет може састављати извештаје у којима се пословне активности приказују на различите начине. Ако главни орган управљања користи више скупова информација о сегментима, другим факторима се може идентификовати само један скуп компоненти који чини сегменте пословања ентитета, укључујући природу пословних активности сваке компоненте и постојање руководиоца одговорних за њих и информације представљене одбору директора.

9 Сегмент пословања обично има руководиоца сегмента који директно одговара главном органу управљања и одржава редован контакт са њим у циљу разматрања пословних активности, финансијских резултата, прогноза, или планова сегмента. Термин “руководилац сегмента” одређује функцију, не нужно руководиоца са конкретним звањем. Главни извршилац са правом одлучивања такође може бити руководиоцац неких сегмената пословања. Један руководиоцац може бити руководиоцац више сегмената пословања. Када се

карактеристике из параграфа 5 примењују на више скупова компоненти неке организације, а руководиоци сегмената се сматрају одговорним за само један скуп, тај скуп компоненти чини сегменте пословања.

10 Карактеристике из параграфа 5 се могу применити за два или више скупова компоненти који се преклапају, а за које се руководиоци сматрају одговорнима. Та структура се понекад назива матрица организације. На пример, у неким ентитетима, неки руководиоци су одговорни за различите производне и услужне линије широм света, док су други руководиоци одговорни за посебне географске области. Главни орган управљања редовно врши преглед резултата пословања оба скупа компоненти и финансијске информације су доступне за оба. У тој ситуацији, ентитет одређује који скуп компоненти представља сегменте пословања позивајући се на основни принцип.

Сегменти о којима се извештава

11 Ентитет у одвојеним извештајима подноси информације о сваком сегменту пословања који:

(а) је идентификован у складу са параграфима 5–10 или је исход груписања два или више таквих сегмената у складу са параграфом 12, и

(б) прелази квантитативне норме из параграфа 13.

У параграфима 14–19 се дефинишу друге ситуације у којима треба да се сачињавају одвојене информације о сегменту пословања.

Критеријуми за груписање

12 Сегменти пословања често показују сличне дугорочне финансијске перформансе ако имају сличне економске карактеристике. На пример очекивало би се да два сегмента пословања имају сличне дугорочне просечне бруто марже ако би њихове економске карактеристике биле сличне. Два или више сегмената пословања се могу груписати у један сегмент пословања ако је груписање конзистентно са основним принципом овог IFRS, сегменти имају сличне економске карактеристике и слични су у сваком од следећих погледа:

(а) природи производа и услуга;

(б) природи производних процеса;

(ц) врсти или класи купца тих производа и услуга;

(д) методама које се користе за дистрибуцију производа или пружање услуга; и

(е) ако је примењиво, природи регулаторног окружења, на пример, у банкарству, осигурању или јавним комуналним услугама.

Квантитативне норме

13 Ентитет у одвојеним извештајима подноси информације о сегменту пословања који испуњава било који од следећих квантитативних норми:

(а) Његов исказани приход, укључујући и продаје екстерним купцима и продаје међу сегментима или трансфере међу сегментима, износи 10 процената или више од заједничког прихода, интерног и екстерног, свих сегмената пословања.

(б) Апсолутни износ његовог исказаног добитка или губитка износи 10 процената или више од већег од следећа два износа, у апсолутном износу: од (i) укупно исказаног добитка свих сегмената пословања који нису исказали губитак и од (ii) укупно исказаног губитка свих сегмената пословања који су исказали губитак.

(ц) Његова имовина износи 10 процената или више од укупне имовине свих сегмената пословања.

Сегменти пословања који не испуњавају ниједну квантитативну норму могу се сматрати сегментима о којима се и одвојено извештава и обелодањује, ако руководство сматра да би информације о том сегменту биле корисне корисницима финансијских извештаја.

14 Ентитет може комбиновати информације о сегментима пословања који не испуњавају квантитативне норме са информацијама о другим сегментима пословања који не испуњавају квантитативне норме да би створили сегмент о коме се извештава, само ако сегменти пословања имају сличне економске карактеристике и заједничка им је већина критеријума за груписање, наведених у параграфу 12.

15 Ако укупни екстерни приходи које су исказали сегменти пословања чини мање од 75 процената прихода ентитета, додатни сегменти пословања се идентификују као сегменти о којима се извештава (чак и ако не задовољавају критеријуме из параграфу 13) све док се најмање 75 процената прихода ентитета не нађе у сегментима пословања о којима се извештава.

16 Информације о другим пословним активностима и сегментима пословања о којима се не извештава се комбинују и обелодањују у категорији “сви други сегменти” одвојено од других усклађених ставки које се усклађују према захтевима параграфа 28. Извори прихода укључени у категорију “сви други сегменти” треба да буду описани.

17 Ако руководство просуди да сегмент пословања, идентификован као сегмент о коме се извештава у претходном периоду, има континуирани значај, информације о том сегменту и даље се исказују у одвојеним извештајима у текућем периоду чак и ако он више не задовољава критеријуме за извештавање из параграфа 13.

18 Ако се сегмент пословања идентификује као сегмент о коме се извештава у текућем периоду у складу са

квантитативним нормама, преправљају се подаци о сегменту за претходни период представљени у компаративне сврхе да би се сегмент о коме се извештава од скоро приказао као засебни сегмент, чак и ако тај сегмент није задовољио критеријуме за извештавање у параграфу 13 у претходном периоду, осим у случају када неопходне информације нису расположиве, а трошкови њиховог добијања би били претерани.

19 Може постојати практично ограничење броја сегмената о којима се извештава, а које ентитет одвојено обелодањује јер би прелажењем те границе информације о сегментима постале сувише детаљне. Иако није утврђена никаква прецизна граница, када се број сегмената о којима се извештава у складу са параграфима 13–18 повећа изнад десет, ентитет треба да размотри да ли је достигнута практична граница.

Обелодањивање

20 Ентитет обелодањује информације да би омогућио корисницима финансијских извештаја да оцене природу и финансијске ефекте пословних активности којима се он бави и економско окружење у ком послује.

21 Да би принцип у параграфу 20 имао ефекта, ентитет обелодањује следеће информације за сваки период за који се приказује извештај о укупном резултату:

(а) опште информације као што је описано у параграфу 22;

(б) информације о исказаном добитку или губитку сегмента, укључујући тачно одређене приходе и расходе обухваћене исказаним добитком или губитком сегмента, имовином сегмента, обавезама сегмента и основом за одмеравање, као што је описано у параграфима 23–27; и

(ц) усклађивања укупних прихода сегмента, исказаних добитку или губитку сегмента, имовине сегмента, обавеза сегмента и других материјално значајних ставки сегмента са одговарајућим износима ентитета као што је описано у параграфу 28.

Усклађивања износа у извештају о финансијској позицији за сегменте о којима се извештава са износима у извештају о финансијској позицији ентитета се захтевају за сваки датум на који се приказује извештај о финансијској позицији. Информације за претходне периоде се преправљају као што је описано у параграфима 29 и 30.

Опште информације

22 Ентитет обелодањује следеће опште информације:

(а) факторе који се користе за идентификовање сегмената ентитета о којима се извештава, укључујући основу организовања (на пример, да ли се руководство определило за организовање ентитета према разликама у производима и услугама, географским областима, регулаторним окружењима или комбинацијом фактора и да ли су сегменти пословања груписани), и

(б) врсте производа и услуга којима сваки сегмент о коме се извештава остварује своје приходе.

Информације о добитку или губитку, имовини и обавезама

23 Ентитет извештава о одмеравању добитка или губитка и укупне имовине за сваки сегмент о ком се извештава. Ентитет извештава о одмеравању обавеза за сваки сегмент о коме се извештава ако се такав износ редовно обезбеђује главном органу управљања. Ентитет такође обелодањује следеће информације о сваком сегменту о коме се извештава ако су дефинисани износи укључени у износ по ком је извршено одмеравање добитка или губитка сегмента и који је прегледао главни орган управљања, или се он на неки други начин редовно обезбеђује главном органу управљања, чак и ако није укључен у износ добити или губитка сегмента:

(а) приходи од екстерних купаца;

(б) приходи од трансакција са другим сегментима пословања истог ентитета;

(ц) приход од камате;

(д) расход камате;

(е) депресијација и амортизација;

(ф) материјално значајне ставке прихода и расхода које се обелодањују у складу са параграфом 97 IAS 1

Презентација финансијских извештаја (ревидираног 2007.);

(г) учешће ентитета у добитку или губитку придруженог ентитета и заједничких подухвата обрачунатих методом удела;

(х) порески расход или приход; и

(и) материјално значајне неновчане ставке осим депресијације и амортизације.

Ентитет презентује приход од камате одвојено од расхода камате за сваки сегмент о коме се извештава осим ако већина прихода сегмента није од камате и главни извршилац са правом одлучивања се ослања превасходно на нето приход од камате када оцењује перформансе датог сегмента и доноси одлуке о ресурсима које треба доделити том сегменту. У тој ситуацији, ентитет може приказати приход од камате тог сегмента умањен за расхода камате и обелоданити да је то урадио.

24 Ентитет треба да обелодани следеће информације о сваком извештајном сегменту ако су дефинисани износи укључени у износ по ком је извршено одмеравање имовине сегмента, а који је прегледао главни орган

управе, или се он редовно обезбеђују главном органу управе, чак и ако није укључен у одмеравање имовине сегмента:

(а) износ инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате обрачунат методом удела, и

(б) износе додатака сталној имовини изузев финансијских инструмената, одложених пореских средстава, средстава за примања након прекида радног односа (видети IAS 19 *Примања запослених* параграфи 54–58) и права по основу уговора о осигурању.

Одмеравање

25 Износ сваке извештајне ставке сегмента је износ по ком је извршено одмеравање и који се доставља главном органу управљања у сврхе доношења одлука о алоцирању ресурса том сегменту и оцењивању његових перформанси. Кориговања и елиминисања извршена приликом припремања финансијских извештаја ентитета и алокације прихода, расхода и добитака или губитака се укључују у одређивање исказане добити или губитка сегмента само ако су укључена у износу по ком је извршено одмеравање добити или губитка сегмента који користи главни орган управљања. Слично томе, само она имовина и обавезе који су укључени у износ по ком је извршено одмеравање имовине сегмента и обавеза сегмента, а које користи главни орган управљања се презентују за тај сегмент. Ако се износи алоцирају на добитак или губитак, имовину или обавезе извештајног сегмента ти износи треба да буду алоцирани на разумној основи.

26 Ако главни орган управљања користи само једно одмеравање добитка или губитка сегмента пословања, имовине сегмента или обавеза сегмента приликом оцењивања перформанси тог сегмента и одлучивања о начину алокације ресурса, извештавање о добитку или губитку сегмента, имовини и обавезама треба да врши по том одмеравању. Ако главни орган управљања користи више од једног одмеравања добитка или губитка сегмента пословања, имовине сегмента или обавеза сегмента, одмеравање које се извештава је оно за које руководство сматра да је одређено у складу са мерним принципима најконзистентнијим са оним који су коришћени за одмеравања одговарајућих износа у финансијским извештајима ентитета.

27 Ентитет обезбеђује објашњење у вези са одмеравањем добитка или губитка сегмента, имовине сегмента и обавеза сегмента за сваки сегмент о коме се извештава. Ентитет најмање обелодањује следеће:

(а) рачуноводствену основу свих трансакција између сегмената о којима се извештава.

(б) природу евентуалних разлика између одмеравања добити или губитка сегмената о којима се извештава и добити или губитка ентитета пре одузимања пореских расхода или прихода и пословања која престају (ако није очигледно из усклађивања описаних у параграфу 28). Те разлике би могле да обухвате рачуноводствене политике и политике алокације трошкова насталих на централном нивоу који су неопходни за разумевање информација о извештајном сегменту.

(ц) природу евентуалних разлика између одмеравања имовине сегмената о којима се извештава и имовине ентитета (ако није очигледно на основу усклађивања описаних у параграфу 28). Те разлике би могле обухватати рачуноводствене политике и политику алокације заједнички коришћене имовине која је неопходна за разумевање информација о извештајном сегменту.

(д) природу евентуалних разлика између одмеравања обавеза извештајних сегмената и обавеза ентитета (ако није очигледно на основу усклађивања описаних у параграфу 28). Те разлике би могле да подразумевају рачуноводствене политике и политике алокације заједнички коришћених обавеза које су неопходне за разумевање информација о извештајним сегментима.

(е) природу евентуалних промена метода одмеравања коришћених за одређивање добити или губитка извештајног сегмента у односу на претходне периоде, и ефекат, тих промена ако се јављају промене у одмеравању добити или губитка сегмента.

(ф) природу и ефекат евентуалних асиметричних алокација на извештајне сегменте. На пример, ентитет би могао да алоцира расход амортизације на неки сегмент без алоцирања повезане имовине која се амортизује, том сегменту.

Усклађивања

28 Ентитет треба да обезбеди усклађивања следећег:

(а) укупних прихода извештајних сегмената са приходом ентитета;

(б) укупно одмераваних износа добитка или губитка извештајних сегмената са износивањем добитка или губитка ентитета пре опорезивања (порез на добитак) и пословања која престају. Међутим, ако ентитет алоцира на извештајне сегмене а ставке попут пореског расхода (порез на добит), ентитет може ускладити укупан износ по ком је извршено одмеравање добитка или губитка сегмената са износом добити или губитка ентитета после тих ставки;

(ц) укупне имовину сегмената о којима се извештава са имовином ентитета;

(д) укупног износа обавеза сегмената о којима се извештава са обавезама ентитета ако се о обавезама сегмента извештава у складу са параграфом 23;

(е) информације о износивању свих осталих материјално значајних ставки извештајног сегмента са одговарајућим износивањем за цео ентитет.

Све материјално значајне ставке које се усклађују се одвојено идентификују и описују. На пример, износ сваког материјално значајног кориговања потребног за усклађивање добити или губитка сегмената о којима се извештава са добити или губитком ентитета због различитих рачуноводствених политика се одвојено идентификује и описује.

Преправљање претходно објављених информација

29 Ако ентитет промени структуру своје интерне организације и тиме промени састав својих сегмената о којима се извештава, одговарајуће информације за раније периоде, укључујући и међупериоде, се преправљају осим у случају када неопходне информације нису расположиве, а трошкови њиховог добијања би били претерано високи. Утврђивање да ли информације нису расположиве и да би трошкови њиховог добијања били претерани се врши за сваку појединачну ставку обелодањивања. Након промене састава сегмената о којима се извештава, ентитет обелодањује да ли је преправио одговарајуће информације о сегментима за раније периоде.

30 Ако ентитет промени структуру своје интерне организације и тиме промени састав својих сегмената о којима се извештава и ако се информације о сегментима за раније периоде, укључујући и међупериоде, не преправе да би одразиле ту промену, ентитет обелодањује, у години у којој се промена јавља, информације о сегментима за текући период и по претходној основи и по новој основи поделе на сегменте, осим у случају када неопходне информације нису расположиве, а трошкови њиховог добијања би били претерано високи.

Обелодањивања за цео ентитет

31 Параграфи 32–34 важе за све ентитете на које се односи овај IFRS укључујући и оне ентитете који имају само један сегмент о коме се извештава. Пословне активности неких ентитета нису организоване на темељу разлика међу сличним производима и услугама или разлика између пословања на различитим географским областима. Сегменти таквог ентитета о којима се извештава могу остваривати приходе од широког асортимана суштински различитих производа и услуга или више његових сегмената о којима се извештава може обезбедити суштински исте производе и услуге. Слично томе, сегменти ентитета о којима се извештава могу држати средства у различитим географским областима и остваривати приходе од купаца у различитим географским областима, или више његових сегмената о којима се извештава могу пословати у истој географској области. Информације које се захтевају према параграфима 32–34 обезбеђују се само ако нису обезбеђене као део информација о сегментима о којима се извештава што се захтева према овом IFRS.

Информације о производима и услугама

32 Ентитет саопштава приходе од екстерних купаца за сваки производ и услугу или сваку групу сличних производа и услуга, осим у случају када неопходне информације нису расположиве, а трошкови њиховог добијања би били претерани, и у том случају та чињеница се обелодањује. Износи приказаних прихода се заснивају на финансијским информацијама које се користе за састављање финансијских извештаја ентитета.

Информације о географским областима

33 Ентитет приказује следеће информације о географским областима, осим у случају када неопходне информације нису расположиве, а трошкови њиховог добијања би били претерано високи:

(а) приходи од екстерних купаца (i) приписани земљи у којој је седиште ентитета и (ii) приписани свим страним земљама укупно, од којих ентитет остварује приходе. Ако су приходи од екстерних купаца који се приписују некој појединачној страни земљи материјално значајни, ти приходи се обелодањују одвојено. Ентитет обелодањује основу за приписивање прихода од екстерних купаца појединачним земљама;

(б) стална имовина^а осим финансијских инструмената, одложених пореских средстава, средстава која се примају по прекиду радног односа, и права по основу уговора о осигурању (i) лоцирана у земљи седишта ентитета и (ii) лоцирана у свим страним земљама укупно, у којима ентитет држи средства. Ако су средства у некој страни земљи материјално значајна, та средства се обелодањују одвојено.

Приказани износи се темеље на финансијским информацијама које се користе за састављање финансијских извештаја ентитета. Ако неопходне информације нису расположиве, и ако би трошкови њиховог прибављања били претерано високи, та чињеница се обелодањује. Ентитет може да, поред информација захтеваних према овом параграфу, обезбеди и међузбирове података о територијалним областима, то јест, о групама земаља.

Информације о главним купцима

34 Ентитет обезбеђује информације о степену ослањања на своје главне купце. Ако приходи од трансакција са само једним екстерним купцем износе 10 процената или више од прихода ентитета, ентитет обелодањује ту чињеницу, укупан износ прихода од сваког купца, и идентитет сегмента или сегмената који исказују те приходе. Ентитет не треба да обелодањује идентитет главног купца или износ прихода од тог купца који сваки сегмент исказује. За сврхе овог IFRS, група ентитета, за коју ентитет који подноси извештај зна да је под заједничком контролом, се сматра једним купцем, а влада (национална, државна, покрајинска, територијална, локална или

инострана) и ентитети за које ентитет који доставља извештај знају да су под контролом те владе сматрају се једним купцем.

Прелазне одредбе и датум ступања на снагу

35 Ентитети примењују овај IFRS у својим годишњим финансијским извештајима за периоде почев од 1. јануара 2009. године или касније. Дозвољена је и ранија примена. Ако неки ентитет примени овај IFRS у својим финансијским извештајима за неки период пре 1. јануара 2009. године, он обелодањује ту чињеницу.

36 Информације о сегментима за претходне године које се пријављују као компаративне информације за прву годину примене се преправљају да би се поступало у складу са захтевима овог IFRS, осим у случају када неопходне информације нису расположиве, а трошкови њиховог добијања би били претерано високи.

36А Објављивањем IAS 1 (ревидираног 2007. године) измењена је терминологија у свим IFRS. Осим тога је измењен параграф 23(ф). Ентитет примењује те измене за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године или касније. Ако ентитет буде примењивао IAS 1 (ревидиран 2007. године) за неки ранији период, примењиваће и измене за тај ранији период.

Повлачење IAS 14

37 Овај IFRS замењује IAS 14 *Извештавање по сегментима*.

Прилог А

Дефиниције

Овај прилог је саставни део овог IFRS.

Сегмент пословања

Сегмент пословања је она компонента неког ентитета:

(а) која се бави пословним активностима по основу којих се остварују приходи и настају расходи (укључујући и приходе и расходе везане за трансакције са другим компонентама истог ентитета),

(б) чије резултате пословања редовно прегледа главни орган управљања у циљу доношења одлуке о ресурсима који се додељују том сегменту и оцене његове перформансе, и

(ц) за који су доступне посебне финансијске информације.

³а имовину класификовану према приступу ликвидности, стална имовина која садржи износе чији се повраћај очекује више од дванаест месеци након извештајног периода.

³а имовину класификовану у складу са приступом ликвидности, стална имовина је имовина која обухвата износе за које се очекује да ће бити повраћени више од дванаест месеци после датума биланса стања.